

MA·RA

Alkoholilaki uudistuu

Anniskelun alamäki jatkuu

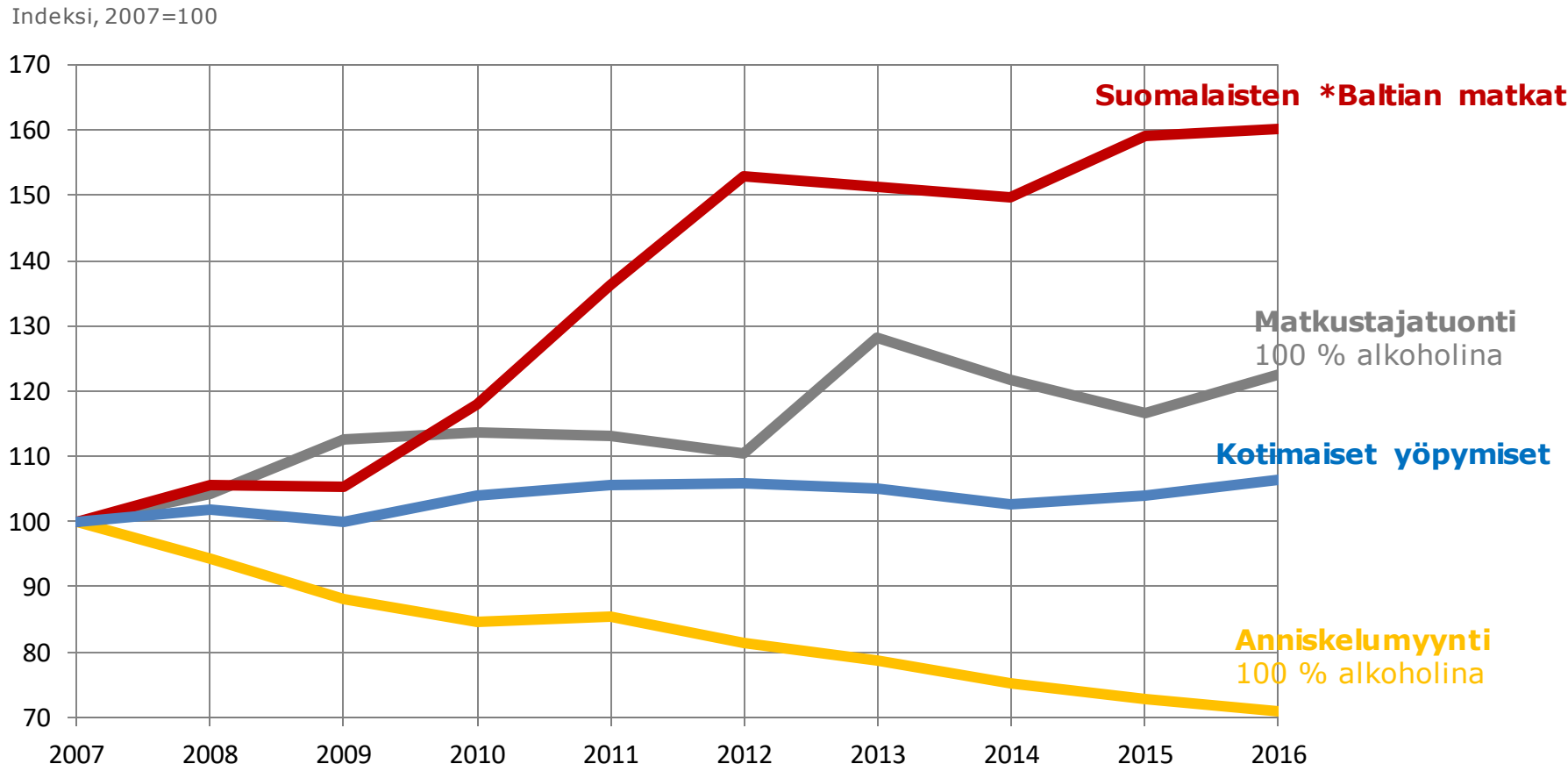
15.11.2017 Eduskunnan lakivaliokunta
Veli-Matti Aittoniemi

Anniskelu työllistäjänä ja verotulojen tuojana

- Anniskelun osuus alkoholin kokonaiskulutuksesta pudonnut 21 %:sta (1997) 10 %:iin (2017)
  - Matkustajatuonnin osuus nykyisin 20 % kokonaiskulutuksesta
- Ravintola-ala on menettänyt 10 000 – 15 000 työpaikkaa ja liiketoiminnan kannattavuuden
- Matkailu kotimaassa maksullisessa majoituksessa kasvanut vain reilut 6 % vuodesta 2007 lukien (kuva seuraavalla sivulla)
  - Suomalaisten matkat Baltiaan ovat kasvaneet yli 60 %
- Valtio on menettänyt yli 300 miljoonaa euroa vuodessa alkoholijuoma- ja arvonlisäverotuloja
- Kylmä kesä ja anniskelun raju lasku katkaisivat ravintola-alan hyvän kehityksen. Ravintola-ala ei kasvanut lainkaan tammi-syyskuussa 2017.

Alkoholin matkustajatuonti ja Baltian matkat kovassa kasvussa, 2007-2016

Anniskelumyynti lasku-uralla

*Baltian matkat: otosjoukko ja painotustapa muuttuivat v. 2012, joten sarja ei ole täysin vertailukelpoinen.
3 Tilastokeskuksen mukaan muutoksen vaikutus on kuitenkin pieni, joten vuotta 2012 edeltänyttä tilastotietoa voidaan yhdistää samaan sarjaan vuoden 2012 jälkeisen tilastotiedon kanssa.

Lähde: Tilastokeskus, Valvira, THL

MA·RA

Omien alkoholijuomien salliminen ravintoloissa

- Maa- ja metsätalousvaliokunta ehdottaa, että maatilamatkailun edistämiseksi asiakkaiden sallittaisiin tuoda omat alkoholijuomat maatilamatkailuun.
- Jos näin säädetään:
- Omat juomat tulevat ravintoloihin, joissa ei ole anniskeluoikeuksia
- Kilpailu anniskeluravintoloiden ja omat juomat sallivien ravintoloiden välillä vääristyy räikeästi
- Baltian maista tuotu alkoholi virtaa vapaasti ilman anniskelulupaa toimiviin ravintoloihin ja valtio menettää verotuloja
- Osa ravintoloista jää kokonaan alkoholilain ulkopuolelle. Näitä ravintoloita ei valvota, eikä niihin voi soveltaa alkoholilaissa säädettyjä sanktioita.

Alkoholilakiehdotus säilyttää nykytilan

- Alkoholilakiehdotuksen tarkoituksena on säilyttää nykytila.
  - **Alkoholilain 58 §:** Alkoholijuoman nauttiminen on kielletty ravitsemisliikkeessä tai muussa paikassa, missä yleisölle maksusta pidetään saatavana ruokaa tai virvokkeita, sekä huoneistossa tai muussa paikassa, johon on järjestetty julkinen tilaisuus.
  - Muissa yleisissä huoneistoissa järjestettävissä suljetuissa tilaisuuksissa alkoholin nauttiminen on sallittua (AlkoL 59 §).
  - **Alkoholilakiesityksen 85 §:**

    Alkoholijuomaa ei saa nauttia, ellei laissa toisin säädetä:

    1) ravitsemisliikkeessä eikä muussa paikassa, jossa yleisölle maksusta pidetään saatavana ruokaa tai virvokkeita;

    2) kokoontumislaissa tarkoitetussa yleisötilaisuudessa.
- **Lakiesityksen 85 § on hyväksyttävä esitetyssä muodossa.**

Harmaan talouden selvitysyksikön lausunto

- Selvitysyksikkö katsoo, että maa- ja metsätalousvaliokunnan ehdotus alkoholijuomien nauttimisen sallimisesta sellaisen yrityksen tiloissa, jolla ei ole anniskelu-oikeutta ja joka myy ruokaa tai virvokkeita korvausta vastaan, voi vaarantaa yritysten tasapuolisen kohtelun ja terveen kilpailun edellytykset. **Ehdotus loisi toteutuessaan myös mahdollisuuden harmaalle taloudelle, mahdollistaen matkustaja-tuontina maahan tuotujen valmisteverottamattomien alkoholijuomien päätymisen kaupalliseen tarkoitukseen.**

Luotettavuussääntely

- Alkoholilakiesityksessä ei aseteta luotettavuusvaatimuksia omistuksen perusteella määräysvaltaa käyttäville henkilöille
- MaRa puoltaa harmaan talouden selvitysyksikön kantaa: Luotettavuusvaatimukset on ulotettava myös omistuksen perusteella yhtiössä määräysvaltaa käyttäviin luonnollisiin henkilöihin
- **MaRa ehdottaa, että yhtiössä määräysvaltaa käyttäväksi henkilöksi katsottaisiin rahanpesulaissa tarkoitettu yhtiön tosiasiallinen edunsaaja**
  - **Tosiasiallisena edunsaajana pidetään esimerkiksi henkilöä joka käyttää osakeomistuksen perusteella 25 % äänivaltaa yhtiössä**

Toisen henkilön henkilötodistuksen käyttö

- Lakiesityksessä esitetään, että toisen henkilön henkilötodistuksen käyttö erehdyttämistarkoituksessa säädetään rangaistavaksi
- Tämä on ravintoloille vakava ongelma, koska erehdyttäminen voi johtaa siihen, että ravintola menettää anniskelulupansa 3 – 7 vuorokauden ajaksi
- Tietoisuus sanktiosta vähentäisi erehdyttämisten määrää
- Kriminalisointi ei johda siihen, että alaikäisiä otettaisiin kiinni jokamiehen kiinniotto-oikeuden tai
  - Mahdollisuus sakkorangaistukseen ei oikeuta kiinniottoon muuten kuin määrättyjen rikkomusten kohdalla
- **MaRa kannattaa ehdotettua säännöstä**

Hallinnollinen seuraamus-maksu ja luvan peruuttaminen

- Nykyinen seuraamuskäytäntö on ollut kohtuuton vastuullisesti toimiville yrityksille
- Vaikka yrityksellä on toimiva omavalvonta ja koulutus, työntekijän virhe on voinut johtaa luvan määräaikaiseen peruuttamiseen. Vastuullisesti ja vastuuttomasti toimivien yritysten sanktiot ovat voineet olla yhtä suuria. Näin ankara vastuu henkilökunnan virheistä ei ole perusteltua.
- Hallinnollinen seuraamusmaksu porrastaa sanktioita ja tuo tarkastajille uuden välineen
- **Määräaikainen anniskeluluvan peruuttaminen voi tulla kyseeseen vain olennaisista rikkomuksista ja jos samankaltaisesta menettelystä on jo aikaisemmin annettu huomautus tai seuraamusmaksu**

Rangaistussäännökset

- Lakiesityksen 90 ja 36 §:issä säädetään alkoholirikkomuksesta
- Alkoholirikkomuksena on kriminalisoitava vain olennaisimmat ja vakavimmat anniskelurikkomukset, kuten alaikäisille anniskelu
- 36 §:n soveltamisala on niin laaja, että kriminalisointi voi koskea esimerkiksi tilannetta, jossa sallitaan lasin kuljettaminen ravintolasta kadun yli terassille
- **MaRa ehdottaa, että alkoholirikkomusten soveltamisalaa rajataan esitetystä**